Ч. 209 (14.752). Львів, четвер 23. вересня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Самовбивство українського совітського достойника.

Голова одеської окружної комісії партійної контролі Шелко відібрав собі життя після ревізії, яку перевело в його помешканні ГПУ. Він вмішаний у справу арештованого секретаря наркому освіти УССР Цупка.

Також арештовано голову партійної контролі Озівсько-Чорноморського краю Шадунця.

Всі національні республики й области СССР у руках націоналістів.

У ЧЕЧЕНО-ІНГУШЕТІЇ

Як подають офіційно з Грозного, столиці чеченсько-інгуштської автономної области, там викрили „ворогів народу“ поміж секретарями районових партійних комітетів. „Буржуазних націоналістів“ уважають виновниками злої господарки в колгоспах, яка довела до того, що в 1935—36. рр. селяни нічого не дістали за свою працю. Ціле бюро обласного партійного комітету вмішане в цю справу — богатьом його членам загрожує арештування. (ПАТ.)

У КАЗАКСТАНІ.

„Правда“ подає з Алма-Ати, столиці Казакстану, що найважніші становища в цій республиці захопили козацькі націоналісти. Виявилося, що голова виконавчого комітету республики Кулумбетов, секретар алмаатинського окружного комітету Садвақалов, прокуратор краєвого партійного комітету Мірзоян та чимало інших достойників — це все „буржуазні націоналісти й вороги казакського народу“. (ПАТ.)

У ДАГЕСТАНІ.

Як подають „Ізвестія“, націоналісти опанували „Науково-дослідний інститут національних культур“ Дагестану та народній комісаріят освіти дагестанської атвономної республики; націоналісти усувають зі шкіл російську мову. „Ізвестія“ закидають партійному комітетові республики та його секретареві, що вони потурають дагестанським націоналістам. (ПАТ.)

НА КРИМІ.

На Кримі викрили недавно чимало „шовіністів татарської орієнтації“. На приказ з Москви усунено всіх урядовців, що брали участь в татарському культурному русі, мовляв: він мав усе „буржуазно-шовіністичний“ характер. (АТЕ.)

В БУРЯТО-МОНГОЛІЇ.

У Бурятсько-монгольській совітській автономній республиці йдуть репресії проти націоналістів, що пропагують панмонгольські ідеї. Совітська преса денунціює низку найвищих достойників республики та центральний комітет партії, закидуючи зраду, шпигунство, контрреволюцію і т. д. (АТЕ.)

Повітряний бій.

40 ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ БОМБАРДУЄ СТОЛИЦЮ КИТАЮ.

Перед 11. годиною над Нанкіном появилося 30—40 японських літаків, які засипали місто градом бомб; інша ескадра збомбардувала Пуков по другому боці ріки. Завдяки алярмовим сигналам прохожі в пору поховалися, так що вулиці були зовсім пусті.

Японські літаки летіли серед соняшного світла, зовсім не ховаючися. Проти них вилетіло 12 китайських літаків, крім того посипались гарматні стрільна. Китайці твердять, що зістрілили 4 ворожі літаки.

Японська ескадра вилетіла з Шангаю. Вона збомбардувала Нанкін, не зважаючи на те, що китайські літаки бомбардували її ввесь час по дорозі.

ЧАНКАЙШЕК НАЛОЖИВ НА СЕБЕ РУКУ?

Як подає щоденник „Асагі“, у Шангаю говорять, що марш. Чанкайшек намагався відібрати собі життя. Ген. Чієншагун увійшов до кімнати маршала у хвилині, коли він хотів пробитися кинджалом.

ЯПОНІЯ ЛІКВІДУЄ НАПРУЖЕННЯ З АНГЛІЄЮ НА ТЛІ ЗРАНЕННЯ БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА.

Британська амбасада в Токіо дістала від японського уряду відповідь на протест проти зранення британського амбасадора в Китаю. Японія відмовляється покарати виновників, бо слідство не доказало безсумнівної вини японських летунів. Зрештою нота зредагована компромісово: японський уряд висловлює симпатію для раненого амбасадора і жалує, що взагалі дійшло до інциденту.

Чому Італія приступила до участи в контролі Середземного Моря.

Як подає британська преса, Італія взяла участь в патролюванні Середземного Моря проти піратських суден і літаків у висліді ініціятиви мін. Чіяна, який в неділю заявив британському й французькому шарже д'афер, що Італія є готова до співпраці на рівних правах з обома великодержавами.

Причину цього кроку пояснюють так, що Мусоліні не хоче, щоб Італія була ізольована, бо це ослабило би його становище супроти Гітлера підчас недалекої візити в Німеччині.

НЕВІДОМИЙ ЛІТАК ЗБОМБАРДУВАВ ПАСАЖИРСЬКИЙ ПАРОПЛАВ.

Вчора коло 18. години воєнний літак невідомої державної приналежности заатакував на південь від Балеарів пасажирський пароплав „Кутубія“, що віз 700 подорожних з Корсики до Марока. Ніяка бомба не впала на чердак пароплаву, який завізвав на поміч британські воєнні кораблі. Літак утік. „Кутубія“ пливе під ескортою воєнних кораблів.

Офіційний комунікат про виїзд Мусолінія до Німеччини.

У Римі появився офіційний комунікат, який повідомляє, що на запрошення Гітлера Мусоліні виїде 24. ц. м. з офіційною візитою до Німеччини в товаристві мін. Чіяна, мін. Стараче, мін. Альфієрі та урядовців кабінету й особистого секретаріяту. Він буде один день на маневрах у Мекленбургу, до 29. ц. м. буде в Берліні.

—o—

Волинська молодь на бездоріжжі.

Луцьк, у вересні 1937.

I.

Події, що відбуваються на північно-західних землях, особливо на Волині, повинні звернути увагу ширшого українського громадянства, бо за цими подіями скриваються глибші течії, головним чином серед молодого покоління. Через те, що на тих землях перед веде Волинь і в її ширших відрухах видні ті самі (лише в менших розмірах і більш укриті від людського ока) відрухи Полісся та Холмщини, будемо говорити тут лише про Волинь.

Але мусимо згори зробити одно поважне застереження: рідко хто з українців має право казати, що знає сучасну Волинь. Ще менше права на це мають ті, що бачили Волинь перед кількома роками. Інше темпо життя людського збору, що живе життям давно унормованим, уведеним у тривкі береги, а інше тих, що лише прокидаються до життя. Відмінна психодинаміка пробуджених мас, відмінні їхні шляхи. Кожна весна народів має риси революційности, і саме такий революційний характер має життя сьогоднішньої молодої Волині. Такого самого характеру поволі набирає життя й Холмщини, а навіть і Полісся.

Коли кажемо про революційний характер молодої Волині, не маємо на увазі виключно його політичного забарвлення. Ця своєрідна відродженецька революція пронизує й розпирає всі ділянки й клітинки життя: родини, громади, церкви, старих традицій, старого „доброго тону“, прадідівської етикети, толстоївського „непротивлення злу“, батьківського „прагнення спокою“, прадідівського кріпацького безхребетництва, рабського безвільного послуху, принизливого шапкоскидання і т. д.

І тут починається драма не тільки української молоді північно-західних земель, але й їхніх батьків, всього нашого життя і взаємин із сусідами.

II.

Боротьба „батьків і дітей“, так влучно описана Тургеневим на тлі російської дійсности, в наших відмінних умовинах набирає особливо гострих, дивоглядних і шкідливих форм.

Батьки українського молодого покоління з свого, чисто „батьківського“ погляду можуть вважати себе найнещаснішими батьками в світі. Їхню долю ділять і ті старші громадяни, що їх ще не так давно вважали якби за „батьків-народу“ — за його провідників і репрезентантів. Між цими батьками — першими й другими — та молоддю майже цілковито зірвані духові звязки; коли тут чи там збережено „старі добрі“ відносини, знайомства, чемність тощо, то це лише зовнішня поволока, за якою криється пустка.

Духова розірваність між „батьками“ й „дітьми“ Волині дає себе відчувати особливо сильно в останніх двох-трьох роках. За цей час молоде покоління цілковито зізолювалося

від старших і завтономізувалось у своїх національногромадських і політичних змаганнях та методах діяльности. Між нововитвореними двома світами, що кожний живе собі своїм життям, виринула немов би стіна з того нового американського шкла, крізь яке видно тільки з одного боку: молодь бачить життя старших, але „не знаходить“ у ньому для себе нічого цікавого; старші цікавляться, що там за тією стіною молодь думає й робить, але нічого не бачать.

Тих організацій, де колись працювали молодші зі старшими, нема, і нема площини для зустрічі. Все нове, що тепер повстає, молодь уважає за плід компромісу з совістю, плід опортунізму, і цурається його; батьки не приложили старань, щоб створити такі нові форми життя, такі станиці, де моглиб зійтися зі своїми дітьми, — і залишилися покинутими, самітними, майже забутими. Справді, чи чуємо тепер про тих, імена яких перед пяти-десяти роками лунали над волинськими селами й містами та далеко поза межами Волині, як репрезентантів, як оборонців?!

Кожне явище має свої причини. Причини відходу старших діячів від життя й доживання віку десь у закутках, криються не лише в самих тих діячах, — ці причини глибші, загальнолюдські. Старші діячі не були приготовані до нових метод праці, ризика й небезпек; не пройшли вони належного політичного, а тим менше „дипльоматичного“ вишколу, щоб у несприятливих умовинах спромогтися використати й найменш сприятливі моменти та конюнктури; бракувало їм необхідної гнучкости й сприту, щоб не випустити ініціятиви із своїх рук і не почати відступу, — і в найтяжчі хвилини маси залишилися без проводу, а молодь без духових батьків.

III.

Останній великий луцький політичний процес „дітей“, до якого „батьки“ придивлялися із своїх закуткових фортець, та нові масові арештування, про які, з відомих причин, не можемо розписуватись у пресі, змушують до критичного огляду тих шляхів, якими пішли ті волинські „діти“ після відмежування від „батьків“.

Всім засудженим закинули приналежність до відомої націоналістичної орґанізації та ту чи іншу роботу по її лінії. Новим арештованим, як подала польська преса, закидають ті чи інші звязки з тою самою орґанізацією. Чи так воно є, не знаємо. Але колиб дійсно було так, то українське громадянство мусілоб застановитися над питанням, куди йде волинська молодь і до чого вона доведе і себе і власний нарід?

Якби це явище продовжилося, то привелоб до цілковитого позбавлення українського народу Волині приросту нових лікарів, правників, інжинірів, кооператорів, купців, поступових рільників і т. д.; залишились би хіба, як у старі часи, самі „хлопи й попи“.

Чи такий майбутній наш культурний стан відповідає бажанням цих молодих політиків?

А до такого стану ми наближаємось швидкими кроками.

І ця власне обставина повиннаб змусити застановитись над подіями на Волині не тільки батьків цих молодиків, але й усіх, кому лежить на серці добро українського народу. Кожна боротьба мусить мати якийсь сенс і вести до якихось практичних користей. Тутже Волинь має самі втрати, яких ніхто надолужити нам не буде всилі — треба чекати на нові дорости молоді, що ще колись почне записуватись на вищі студії та здобувати собі фахове знання іншими способами. А що завдяки сьогоднішнім подіям вона матиме ще менше можливости здобути собі освіту й фахове звання, то грозить нам зійти до рівня народу анальфабетів і недоуків. Отже чи великі наміри й жертви цієї молоді не стануть для Волині медвежою прислугою?

Не хочемо тут переконувати в цьому нашої молоді, бо знаємо, що переконати можна тільки того, хто сам хоче в чомусь переконатись. Ставимо собі іншу мету: насвітлити раптовий і дуже різкий ухил частини волинської молоді в бік революційних поривів.

IV.

Отже:

Загального національного проводу на цих землях нема. Станиць, де можна булоб прикласти молоді сили до конструктивної праці в ділянках народньої економіки, освіти, добродійности, прикладного знання, мистецтва тощо — нема. Старої ґвардії діячів у проводі — нема. Духовних отців, що кликалиб до церкви, до відродження християнського життя — нема. Жадної помочі, жадної потіхи, жадної надії на ліпше завтра — нема. Навіть взірців, як і що робити (як напр. у Галичині) нема.

Ось роздоріжжя, на якому опинилась волинська молодь. Ось ґрунт, з якого виростають цілковито відмінні, суто волинські настрої і відрухи молоді, що нагадують старокозацьку очайдушну байдужність до всяких цінностей, як життя, воля, наука, краса і т. п., та — відвагу, що зросла з розпуки:

„Або пан, або пропав“.

Психічні обяви безумовно хоробливі, а до того ще й заразливі. Наростання подібної резиґнації, витвореної сучасною дійсністю, нам доводиться спостерегати на кожному кроці. Маємо до діла зі свого роду психозою, молоді, що на практиці виливається в самовинищування.

Безкритична молодь, не маючи належного проводу, приймає гасла „боротьби“ як одиноко спасенні думки, розуміючи боротьбу по свому й обминаючи нагадування про необхідність боротьби і праці в усіх конструктивних ділянках життя. До витворення цього „світогляду“ молоді причинилися й ті необережні „ідеольоґи“, що конструктивну працю проголосили опортунізмом.

І справді, волинська молодь (не тільки та, що „живе“ виключно підпільною працею) цілком перестала цікавитися культурно-практичною стороною життя українського народу: справи аґрикультури, кооперації, самоуправи, торговлі, промислу, бібліотек, театральних гуртків, хорів, церковного життя і т. д. для нашої молоді майже не існують. Не кажемо вже про такий „опортунізм“, як праця в ділянці історії краю, збирання предметів старовини, зразків народньої творчости, реферати, тощо.

Від викривленої ідейности до безідейности один крок. Приклади цього можуть залякати й найспокійнішого громадянина. Та частина молоді, що наслухалася оцих „мудрих“ річей про „опортунізм“ та единоспасенну підпільну роботу, але не мала нагоди чи відваги пристати до неї, теж махає на все рукою й шукає собі забуття в байдакуванні та в молодечих розвагах і гулянках.

А одночасно — помічається сильний зріст провокаторства й „сипання“ друзів та знайомих задля тих чи інших особистих користей. Сьогодні дійшло до того, що молоді люди бояться говорити навіть із найближчими товаришами та знайомими.

Національний рух у православній церкві все йде й поглиблюється. Цей рух має своїм джерелом волю й гін цілого українського православного суспільства, особливо — молоді. Але та сама молодь у релігійному почутті та в практиці все більше відстає від своїх батьків, бо нема тих родинних і церковних чинників, які запалилиб її вірою, притягли її серця до церкви щирим, гарячим християнським чином — нема християнських товариств молоді, нема гуртків при церквах, нема духового звязку „церковників“ з молоддю. Волинська молодь відходить від Бога, байдужніє до релігійного життя. Це в найбільшій мірі відноситься до інтеліґентної молоді. Родинні вогнища, побудовані цією молоддю в майбутності, будуть християнські лише формально.

Коли поставити волинську молодь поруч із холмською, то можна ріжницю між ними окреслити такою фразою: холмська молодь в останньому часі знайшла Бога, волинська губить його.

V.

Картина назагал — сумна й зловіща, але найсумніший її фрагмент — це, як висловився колись Ів. Мазепа, оспалість батьків цієї молоді — кровних і духових, їхня пасивність, безголосність, застиглість. Усі інші національні групи Волині — жиди, росіяни, німці, чехи, — коли їх що болить, рухаються, кричать, ратуються. Лише українці стискають зуби й скамяніло сидять мовчки. А найгірше, що навіть не подумають, щоб порозумітися між собою, обєднатися, розпочати якісь спільні заходи. Навпаки, ще ворчать один на одного, а то й гризуться.

Сумна доля розгубленої, розпорошеної по ріжних шляхах молоді повинна підняти з цієї оспалости волинське громадянство. Тим більше, що не зважаючи на всі блудні стежки, на всі помилки, волинська молодь у своїй масі здорова й душею гарна та приваблива. Чи українське громадянство Волині нарешті не зацікавиться долею своєї молоді?

В. Островський.

Українська преса

НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ У ПАРИЖІ.

Париж, 18. вересня 1937.

Сьогодні вранці 18. ц. м. у „Паляті Преси“ на Париській Виставі отворено відділ української преси, де зібрані українські часописи з усього світу поза межами СССР. Український відділ приміщений на 2-ому поверсі, його мистецьке оформлення є ділом артиста-маляра Перебийноса.

Ю. С.

БАДОЛІО В НІМЕЧЧИНІ.

Шеф італійського генерального штабу маршал Бадоліо, виїхав до Німеччини, щоби приглядатися маневрам.

Можливости української національної реальної політики.

ГОЛОС В АНКЕТІ „ДІЛА“ ПОСЛА ПРОФ. В. КУЗЬМОВИЧА.

(Докінчення).

V.

ПОГЛЯД НА ТЕ, ЯК РОЗВИНУТЬСЯ ПОДІЇ І ЯКІ ЗАВДАННЯ СТОЯТЬ ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИМ ТАБОРОМ.

Цю статтю, написану як цілість, Редакція примушена з технічних причин подати у 2-ох частинах. Завтра подамо закінчення. — **Ред.**

Це питання таке обширне, що мені ніяково навіть ризикувати вичерпуючу відповідь на нього. Тому обмежуся головно до тих справ нашої практичної політики, які стали актуальними впродовж останніх двох років.

Здається, я досить ясно висловився на тему, що спроба у 1935 р. порозумітись з польською стороною потерпіла невдачу. З цим слід у реальній політиці рахуватися як із фактом і з цього факту треба витягнути відповідні висновки. Зле цієї невдачі не доцінювати, але зле теж і її перецінювати. Розумію це так, що не можна в „нормалізаційній“ атмосфері — зперед двох років — організувати сьогодні політичного життя, але не можна теж кидатися в обійми політики катастроф і думати, що в українському національному інтересі є вести таку політику, яка всяке наближення, або всяку співпрацю обох народів, українського і польського, в майбутньому перекреслювалаб. Іншими словами, ствердження невдачі нормалізації і ствердження, що ця невдача є реальним фактом, не означає, що тепер приходить черга на політику прямо протилежну. Ані теж не виходить з того, що вже створився вільний простір для негайної нової „нормалізації“, та ще й із політично нижчими офертами.

Висновок з невдачі нормалізації треба зробити лише такий: досвід останніх двох років і сьогоднішні обективні умовини кажуть, що ми для поляків **політичним партнером не є**. В цій хвилі не важне, чи ми тим партнером були в 1935. р., чи лише нам тоді так здавалося, чи ми, врешті, будучи ним тоді, — сьогодні перестали бути. Важне ствердження, що так воно є і важні причини, чому це сталося. Натугу боротьби чи політичного миру накидують умовини. Отож відповідь на те, які причини нашої, скажім, меншевартности в політичних комбінаціях, в нашому громадянстві незвичайно популярна: **Ми не представляємо з себе достатьочної політичної сили.** Цю відповідь приймаю за свою. Вона справді може бути ниткою, яка дає змогу вийти зі сьогоднішного українсько-польського лябіринту, хоч всеж і вона ще упрощує складну справу — (напр. кому з українців у 80-их роках минулого століття снилося, що вони творять політичну силу? — та всеж Бісмарк інспірував реальну тоді концепцію київського королівства).

І конюнктура і внутрішній польський хаос і психольогія обох громадянств і пороблені помилки є сьогодні проти **політичної** розвязки польсько-українських взаємин. Сьогодні працюють проти неї, осбливо в польському громадянстві! — сили, яких воно навіть не старається опанувати. Тому надія на політичне порозуміння і дальші заходи, щоби його здійснити, є сьогодні зайвою витратою часу й енергії. Польське громадянство не хоче сьогодні порозуміння, воно змагає до **накинення** своєї концепції розвязки польсько-українських взаємин. Колиж ми не маємо сили цього змінити, ані не проявив тієї сили впродовж двох останніх років партнер УПР — польський уряд — то одинокий політичний висновок: **мусимо самі створити таку політичну ситуацію, в якій накинення однобічної розвязки польсько-українських взаємин стане неможливе.** Коли нам удасться допровадити до такого відношення сил, що польський диктат не виплатиться польському громадянству, лише тоді наступить реальний момент для здійснювання якоїсь нової нормалізації, якоїсь майбутньої концепції польсько-українського вирівнання.

Таким робом дальше істотне питання є: чи в сьогоднішній нашій політичній дійсности, отже в умовинах держави з тотальними тенденціями, коли її апарат виразно підчиняється на нашій території польським не державним, а національним інтересам — є можливо збільшувати українську політичну силу? Відповідаю: **так**, — при двох засновках, які, на мою думку, виростають до справжніх елементів сьогоднішньої української національної реальної політики: 1) Коли в нашій практичній політиці будемо вести боротьбу з режімом та його національною політикою в леґальних формах, і 2) коли навіть у сьогоднішних її рямцях створимо такий плян боротьби за зріст української національної субстанції і так будемо проводити його в життя, що державний апарат не зможе успішно йому протиставитися — без нарушення правних підстав, на яких спірається ввесь правовий устрій.

В українському громадянстві мусять закріпитись такі правди: в сучасних умовинах українська революція на наших землях це утопія. Дуже небезпечна сьогодні взагалі нелеґальщина, бо вона підтягає до ролі політичного чинника невідповідальні елементи і наражує нас на величезні втрати. Тому треба протидіяти настроям, які в останніх часах витворюються, що леґальна боротьба безцільна чи безвиглядна. Серед молоді повертає нехіть до систематичної національної праці. Ця небезпека повинна витворити сильну прилюдну опінію, яка забезпечилаб українське життя перед усякими несподіванками. Це ще сьогодні не зовсім можливе. Мусить зникнути стан, який істнує від 8 років, що політичні ситуації може нам накидати невідомий або невхопний посторонній чинник. Це прийде тоді, коли в прилюдній українській опінії запанує — зі силою морально-національного примусу — **думка, що революційна боротьба на нашій території недоцільна, що леґальна національна боротьба конечна** і що **вона не використала ще всього простору**, який у сьогоднішніх леґальних рямцях **можливий**. Катастрофою грозить нам запанування протилежної думки. Боротьба „на життя і смерть“ це „ультіма раціо“, якої наслідків ніколи ніхто не може передбачити. Хочби ріжні чинники нас до тієї рації перли — під наказом національної загибілі в теперішній момент не можемо до цього допустити.

Рівнобіжно мусить наступити властиве зрозуміння леґальности і громадянської льояльности супроти держави, в якій живемо. Право до національної праці не конче мусить бути узалежнене від політичної угоди! Німецько-польське порозуміння не перешкаджає обом народам змагатися буквально за кожну людську одиницю, за кожний квадратовий метр землі. Воно теж не стоїть на перешкоді, щоб у Польщі істнувала гітлерівська партія зі своєю величезною духовою аґресією.

Тактичні форми національної боротьби, яку провадять німці в Польщі і Чехословаччині та жиди в Польщі, повинні в нас найти належне зрозуміння. Політична культура і твереза оцін-

Ш. ЧОЛГАН.

Літнищеві лінощі.

З ПОДІЛЛЯ В КАРПАТИ

На Поділлі по Зелених Святах пахне живами. Хоч ще кінець червня, ночі теплі аж душні. І розквітлі липи пахнуть тьмяно. Повні колоски сріблистих збіж, що ось-ось доспіють, дивляться вночі на темносинє небо дивуючися, чому це ніхто не здійме отого золотого серпа, що повис у горі, і не почне вже жнив.

А вранці з другого боку Дністра, із Буковини нараз шарне жвавий вітрець і сповістить, що Ясновельможний Пан Липень уже не за горами. Чути дзенькіт серпів...

Стрівайте — таж на жнива чекає серпень!

Може де й чекає, але на гарячому Поділлі, над Дністром жнива починаються в перших днях липня, а то й наприкінці червня. Тоді то усмішка блакитного неба стає якась повна, доспіла і сонце пече сильніше, завзятіше.

Подільськими шляхами швендяються усякі туристи та безробітні. Для одних — прегарні печери в Більчі Золотім та Кривчі. Окопи св. Трійці з баштами з часів татарських нападів, переправа через Дністер до Басарабії, до Хотиня із руїнами старої монументальної твердині, Заліщики... Є що оглядати й чим захоплюватися. Для других — заможні обійстя. Є теж що оглянути і що захопити...

І коли тобі „расовому“ подолякові доля призначить провести дозвілля не на подільськім Придністрові, а в неменше принадних і гарних Карпатах, не можеш опертись спокусі і замісць вигідної їзди залізницею вибереш інакшу дорогу. Трохи пішки, трохи возом, трохи примітивною залізницею. Головне, щоб мандрівка цікава.

Не береш ані фотографічного апарату, ані записника. Вакації — час лінощів. Пощо затроювати їх квасами й чорнилом? Зате несеш зі собою те, що найважніше — серце, вражливе на найменші подуви і скоботи.

З Івання Пустого на захід дорога біжить у Дністровий Яр. Дністер завжди той самий, спокійний і широкий веться синяво-срібним вужем між полями. А ріжноколірна шахівниця подільських піль манить до себе око і немов просить присісти край дороги. Сісти і прислухатись до тиші полудня над Дністром.

А ось там, на самому узбіччі блиснули серпи. Дивіть — це вже в Усті почались жнива.

— А-гей! Помагай Біг! — гукаєш утішно і якась підсвідома радість **співає тобі** в гру...

Ноги самі рушають у дальшу дорогу й ти всміхаєшся без причини до якогось цигана, що виліз на придорожне дерево і рве скоро в кошик черешні мов свої.

Минаєш Устя, Колодрібку. Здалека всміхається Горошова, облита з трьох сторін рікою, немов півострів. Синьків. І дальше не можеш уже опертись спокусі викупатись у Дністрі „за всі часи“. Потім не можеш опертись запросинам „лишитися хоч на два-три дні“ відпочити і піддаєшся.

Купіль, вишні, відбиванка. Навіть ґазету кидаєш у кут. Тільки по вечері, коли з радіоприймача зазвучить ненадійно мельодія муринського сльовфокса, слухаєш охотно, бо мовляв, музика впливає добре на травлення. Чи джезова? Дурниця! На вакаціях усе йде на здоровля. Автім — хто бачив, щоб при джезовій музиці ще думати?

(Далі буде).

ка істнуючих умовин доведе до того, що перестане в нас мати доказову силу думка, немачe легальне відношення до держави дискваліфікує вартість національної праці, а не сама праця і її зміст. Мусить врешті зникнути примітивізм, що те відношення повинно обмежувати чи припинювати національну активність. Українське громадянство повинно зрозуміти, що боротьбу з польською цивілізаційною експансією не мусимо обтяжувати ще боротьбою з польською державою. Не вільно нам занехувати своїх національних змагань — під загрозою національної смерти. Однак наш державницький інтерес (вклад нашої національної території у приспішення реституції Української Держави) наказує нам ці змагання організувати в усяких політичних умовинах, відбудовуючи назад таку нашу політичну силу, яка приверне нашу вагу — політичного партнера.

В. Кузьмович.

Величаве Свято Пречистої у Холмі.

(Власна кореспонденція).

Холм, 21. вересня 1937.

Ціла українська Холмщина й сумежні землі переживали вчора і сьогодні своє велике свято, відоме під назвою Пречистої у Холмі.

Вже в понеділок 20. ц. м. від самого ранку почали напливати до Холму тисячі українських прочан з найдальших закутин Холмщини, Волині і Підляшша. Прибуло поверх двацять хресних ходів під проводом священників. З Варшави приїхав на це свято, що було здавен-давна величенським народнім здвигом, еп. Симон. В обох днях відбувались у маленькій (залишеній православним) церковці о. Івана Богослова та довкруги неї у тісній огорожі під голим небом Служби Божі, молебні, проповіди та процесійні обходи. Усі пан-отці проповідували по українськи. Нарід, якого зібралося понад 12 тисяч, мов до цілющого джерела спішив теж на „Холмську Гору“, де стоїть замінена на католицький костел давніша катедра православних та греко-уніятських владик. Її цілковито здеформовано архитектурно, а величаву дзвіницю взагалі розбирають. Люди плакали та рвали мов святощі... траву, що росте довкруги забраної церкви.

До особливої величі свята причинилась у великій мірі прегарна погода. Кульмінаційною точкою свята було врочисте посвячення хоругви церковного брацтва, відновленого у 1852 р. З тої нагоди брацчики й сестриці влаштували для прочан гостинну трапезу і подбали про дешеве прохарчування зголоднілих.

На свято прибула українська дооколична інтелігенція і кількох холмських діячів на чолі з пп. Рочняком, Косоноцьким, Любарським та іншими. Не збракло теж репрезентантів української преси. Словом — цьогорічна Пречиста у Холмі стала ще одним міцним та переконливим доказом відродження забутої і забитої Холмської Землі.

Гром.

Поворот до грамотности.

В дописі з Тернополя під наголовком „Далой грамотних!“ („Діло“ ч. 200 з 11. ц. м.) та в передовій статті посла д-ра Степана Барана під цим самим наголовком („Діло“, ч. 206 з 18. ц. м.) порушено справу, що тимчас. управа фундації князя Константина Острожського в Тернополі на своему засіданні 31. серпня ц. р. при нагоді дебати над проектом зміни статуту цієї фундації рішила на внесок Володимира Литвина, що членом управи може бути тільки українець, рільник, купець або ремісник греко-кат. обряду, уроджений у Тернополі і там постійно замешкалий, що скінчив 30 літ і має активне й пасивне виборче право при виборах до міської ради в Тернополі. Цією ухвалою зовсім виразно виключено місцеву інтелігенцію, навіть уроджену й постійно замешкалу в Тернополі від всякої участи в управі фундації, хоч саме українські інтелігенти, і то не місцевого походження, відновили цю фундацію і десятки літ проводили в управі (покійні д-р Вол. Лучаківський і д-р Стан. Чикалюк) і від 1884 аж по 1936 рік безперервно у проводі управи був завжди тільки інтелігент. І саме тільки й виключно безкорисній праці тих українських інтелігентів, що досі засідали в управі, треба приписати ту обставину, що неістнуюча яких сто літ фундація князя Константина Острожського, основана ним ще в 1593 р., не лише наново відкрила, але й виконувала свою корисну гуманітарну службу.

Проти внеску п. Вол. Литвина, міщанина-рільника, заявився на згаданому засіданні одинокий п. Микола Турин, ем. управитель складу „Народньої Торговлі“, що був за полишенням інтелігенції і на будуче в управі фундації. Предсідник тимчасової управи п. Андрій Фалендиш, будівничий і міський радний, не брав тоді участи в голосуванні супроти факту, що всі члени тимчасової управи (самі міщани) крім одного п. Турина були за внеском п. Литвина, а статут постановляє, що предсідник голосує тільки у випадку рівности голосів. Не голосуючи проти внеску п. Литвина, п. Фалендиш, який — як вище сказано — й не міг формально голосувати проти більшости членів тимчасової управи, не висказав своєї особистої думки, чи він за, чи проти внеску п. Литвина. Вправді внесок п. Литвина запротоколовано як ухвалу тимчасової управи в книзі її ухвал, але п. Фалендиш, що удержує постійні товариські взаємини з місцевою українською інтелігенцією як член „Української Бесіди“, у якій буває щоденно та як член інших місцевих українських установ, — був і є виразно проти виключення інтелігенції з управи фундації. Тимсамим п. Фалендиш був і є рішуче проти згаданого внеску п. Вол. Литвина і як предсідник тимчасової управи не дав йому своєї апробати; отже такого проекту зміни статуту як його пропонував п. Литвин, був би ніколи не предложив до затвердження воєвідському урядові у Львові як начальній фундаційній владі і сам від себе на найближчому засіданні тимчасової управи був би постарався анулювати ухвалу з 31. серпня ц. р.

Тому, що допис і передова стаття посла д-ра Ст. Барана в „Ділі“ на тему повищої ухвали з виключенням української інтелігенції в управі фундації князя Кон. Острожського в Тернополі знайшла свій відгомін не тільки в Тернополі, але самозрозуміло і в цілому краю, п. Фалендиш з власного почину скликав нове засідання тимчасової управи фундації для вияснення й остаточного полагодження справи. Таке засідання під його проводом вже відбулося і на ньому анульовано в цілости ухвалу з 31-го серпня ц. р. та приверненo первісний текст проекту зміни статуту, так, що і на будуче тернопільські українські інтелігенти нарівні з іншими членами місцевого українського громадянства можуть входити і напевно будуть входити у склад майбутніх управ фундації.

В цей спосіб зліквідовано остаточно з користю для загалу громадянства прикрий інцидент, що стільки наробив шуму в Тернополі та в краю.

Ґен. Ґаліца на Волині.

В мин. неділю на з'їзді волинської округи сільського відтинку ОЗН-у в Луцьку ґен. Ґаліца у своїй промові м. ін. сказав:

„Як я вже зазначив на окружних з'їздах ОЗН'у, у східно-галицьких воєвідствах, поляки, спираючись на великий вклад крови і культури у кресові землі, є і мусять бути на цих землях на правах господарів. Торкається це вирішування загального ходу публичного життя, за яке польський нарід передовсім відповідальний. Зате нічим це не обмежує обсягу громадянських прав, загарантованих усім мешканцям Польщі конституцією, в нічім теж не стоїть на перешкоді будуванню добрих та необхідних взаємин між населенням ріжної національної приналежности. Бо істнує велике поле збірної праці, де добрі взаємини не тільки можуть, але й повинні витворюватися. Істнує ділянка спільної згідливої праці над двиганням загального господарського рівня, а поруч того істнує теж ділянка спільної праці в самоуправі територіяльній, господарській і професійній.“

ДРУГА АВДІЄНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКА ЛЮДОВЦІВ У ПРЕЗ. МОСЬЦІЦЬКОГО.

У варшавських політичних колах кружляють чутки, що през. Мосьціцький прийме небаром удруге ґенерального секретаря людового університету в Гаці інж. Соляжа.

На першій авдієнції інж. Соляж поінформував президента Польщі про домагання селян і про селянські страйки. Після цієї візити на Замку відбулися розмови през. Мосьціцького з найвищими чинниками держави.

Слід пригадати, що інж. Соляж є одним з ідеольогів людовецької організації молоді „Віці“, яку праві кола атакують за її радикалізм.

Новини у кількох словах:

Конкурс для готелевої служби дав дуже цікавий вислід: чищики пасті до обуви Ердаль осягнули найкращу барву і полиск обуви при найменшім зрештою зусиллю і в найкоротшім часі.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ У ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

21. ц. м. президент Польщі приняв прем. Складковського і віцепрем. Квятковського, які поінформували його про біжучі справи уряду.

Тисячі вмірають від пиття, заки один помре від спраги.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Отрути екзотичних країн.

Токсикольогія — наука про всякі отрути, прослідила в останніх часах багато нових незвичайних і таємних отрут, про які досі ми читали хіба в казках. Багато опянливих отрут-дурманів увійшло віддавна у спис . ліків до лічництва як опій, гашиш та ін.

Одначе багато є ще таких таємних отрут, яких фармакольогія (наука про ліки) не знає, хоча вони відомі деяким племенам, що живуть далеко від нашого цивілізованого світу. В останніх роках два учені Черда-Байон з Боготи і мексиканський учений проф. Реко ствердили що в Полудневій Америці, головно в Мексику, індіяни вживають багато таємних отрут-дурманів, що мають просто нечувану чародійну силу.

Загадка аягваски.

Як відомо, в країнах середущої та полудневої Америки живе багато червоношкірих індіян, що творять там у деяких середно- і південно-американських республиках переважну більшість населення. Серед них ще й досі мають великий вплив чародії, що є їх священниками, лікарями та суддями. Серед тих індіян, головно серед чародіїв, є дуже поширене вживання таємного напою т. зв. аягваски, що має незвичайну прикмету. Коли його випити, тоді в душі людини немов пробуджуються якісь таємні сили. Затроєний цим дурманом впадає у транс, підчас якого його душа мандрує по незнаних далеких краях, чує всякі звуки, які й не снилися ніколи спокійному індіянинові, що ціле життя не виглянув поза межі свого села в дикій верховині. В такім аягвасковім трансі затроєний блукає душею по великих містах, де кипить життя і панує несамовитий рух; збудившись, оповідає він незвичайні речі про велитенські палати, звисні залізнички та інші чудеса великого міста. Як подають згадані дослідники затроєні аягваскою мають мати силу видіти навіть крізь мури і грубу верству землі.

Чар-зілля, що змушує говорити правду.

Особливо багато чарівних рослин, з яких виробляють опянливі напої, росте в Мексику. З рослини, званої тубильцями ольолюкі, виробляють там напій, що має гіпнотичну міць. Коли хтось напеться вивару з ольолюкі, тоді в нього відпадають всякі душевні пута, що змушують людей ходити немов із маскою. Затроєний таємним напитком відповідає тоді на найбільш інтимні питання, на які не відповів би ніколи у нормальному стані.

Цю прикмету використали індіянські чародії, що подорожують гуртками по індіянських селах Мексику і лікують та судять своїх земляків.

Коли нпр. в індіянськім селі трапляється якась крадіж чи убивство, тоді „слідча комісія", зложена з чародіїв, скликує всіх мешканців села; кожний з них мусить напитися напитку ольолюкі, потім впадає в стан дрімоти.

В такім стані запоморочений індіянин на кожне питання чародія відповідає щирою правдою і навіть провадить його на місце злочину.

Муринське „люби мене".

Напроти середущої Америки лежить острів Гаїті, заселений майже виключно муринами, що походять з давніх американських негрів-невольників. Тамошні муринки уживають якогось таємного напитку, якого походження досі дослідники не викрили. Напій має велику суггестивну силу; він робить мужчину сліпим знаряддям жінки, яка йому його подала. Хоча вона часами буває стара та погана, то засугерований незвичайним напитком мужчина, стає покірним невільником чарівниці, видить у ній найгарнішу істоту, і живе в тій омані до кінця свого життя, короткого життя, бо ця отрута скоро нищить організм і заганяє затроєного серед проявів виснаження в могилу.

..Стають перед очима давні, добрі часи...

В тім самім Мексику знають також напій званий „сініквічі", після якого затроєна людина забуває про теперішнє, а перед її очима стають образи дитинства, призабуті і припалі порохом забуття. Вони такі живі, що затроєному здається, неначе він вернувся у ті добрі гарні і щасливо-безжурні часи. Душа попадає в стан щастя, а з неї щезають журби, страх і терпіння. Цей напиток зовсім незнаний дослідникам щодо свого складу.

Чари кактусового соку.

Особливо в кактусах, яких є так багато відмін, находиться багато рослин отрут з групи т. зв. алькальоїдів, а з них найбільше знаний пейотль, що походить з кактуса „Ангальоніюм Віліямсоні".

Коли зажити витягу з того кактуса, тоді затроєному ввиджаються незвичайні образи. Перед його очима появляються чудові салі пишних теремів, чудові килими, ткані перлами, самоцвітами, а перед очима літають якісь дивні то гарні то жахливі примари. Чудові картини чергуються з жахливо-страшними образами, а тоді затроєний впадає у несамовитий страх і кидається ошалілий на всі сторони, хапає за усякі предмети і бореться з жахливими примарами. По кількох годинах затроєний будиться з почуванням полекші, так начеб вернувся з іншого світа до нашого нормального.

Несамовита „шкляна домовина".

До найбільш несамовитих американських рослинних отрут належить витяг з коріня ґельзеніюм, який південно-американські індіяни називають „ксомі ксіюте", а американці „шкляною домовиною".

Вона подібна своїм діланням до алькальоїду „курара", який відомий офіціяльній медицині, хоча його не вживають в лічництві через його трійливість.

Коли хтось напється витягу з „шкляної домовини", тоді при повній свідомости його тіло деревіє. Затроєний бачить і чує усе, що діється навкруги, одначе він не всилі і кивнути пальцем. Він почуває несамовитий жах перед смертю, хоче кричати та не може рушити устами. Кажуть, що затроєний переживає тоді найстрашніші муки, які лиш можна собі уявити. Ця сама отрута в більшій давці вбиває людину. Індіяни вживають її залюбки, щоб позбутися ворогів.

Давніше затроювали нею стріли.

Чому ці отрути мало знані?

Дослідники знають таких отруйливих рослин небагато, а ще менше з них є нині зужиткованих в лічництві, як нпр. стрихніна, опій, гашиш, курара та ін.

Причина таємниці тих отрут в цім, що тубильці неохоче дають інформації про них, і воліють залишити собі знання отрут. Індіянські чародії втаємничують в це тільки своїх дітей та рідних. Знання цих несамовитих отрут мають індіянські ворожбити від непамятних часів, ще з тоді, як Америка не оглядала білої людини, а середною і полудневою Америкою володіли висококультурні червоношкірі азтеки і маї, предки нинішніх убогих, півдиких індіян. Нині по старій індіянській культурі, знищеній першими еспансько-португальськими завойовниками Америки, остали лиш величаві міста-святині, порослі пралісом, і ті рештки знання лікування і чарів отрутами, яке йшло від старих жреців-лікарів азтеків і маїв, з роду в рід до нинішніх індіянських чародіїв, що заздро їх бережуть.

Живокіст — цілюща рослина.

Зпоміж рослин, яких лікувальне ділання цінять щораз більше, звернули лікарі увагу на живокіст (Синфітум офіцінале). Цю рослину вже давно вживали в народнім лічництві, головно при лікуванні хирлявих дітей. Лікарські досліди виказали, що живокіст дійсно має побудливе значіння на переміну матерії в людському організмі.

Подібна до нього інша відміна живокосту т. зв. Синфітум есперум є знана вже давно годівельникам молодих звірят у середущій Европі; домішка цього живокосту до паші збільшує помітно вагу й ріст молодих звірят.

Малі діти і живокіст.

З огляду на це, лікарі спробували вплив живокосту на ріст і вагу малих дітей. Відповідні досліди над лікувальним впливом живокосту перевів м. ін. з українських лікарів Ю. Липа. Він досліджував вплив свіжого соку живокосту на приріст ваги в дітей у віці 4 міс. до 3,5 літ. Досліди обняли групу 45 дітей, що походили з найбідніших сфер Варшави і тревали три місяці. Частина дітей не діставала живокосту (для порівнання з дітьми лікованими живокостом).

Показалося, що діти, які приймали свіжий сік з живокосту прибули скоріше на вазі ніж ті, які не приймали витягу з цієї рослини.

Живокіст і шлунок.

Інші досліди (м. ін. нашого молодого дослідника Б. Гординського) підносять цілющий вплив витягу з живокосту (Синфітум асперум) в лікуванні шлункового чиряка.

У склад живокосту входить цілий ряд цілющих складників, що приспішують та влекшують лікування чиряка шлунка. Крім них важний вплив має тут і слизь, якої багато в живокості. Вона покриває собою чиряк і хоронить схоріле місце шлунка від подразнення масами поживи.

Живокіст пють у формі навару з покраяного кореня рослини. Не вільно його варити, бо тоді тратить свою лікувальну міць.

Б. Г-й.

ЯК ДОВГО ТРЕВАЄ СОН?

Американські фізіольоги перевели недавно цікаві досліди над тим, як довго триває сон.

Один дослідник впроваджував студента в сон при помочі гіпнози. Коли досліджувана особа вже спала тоді дослідник дражнив змисли людини у сні нпр. якимсь запахом чи звуком. Відтак міряв секундовим годинником дорогу часу від подражнення сплячого до початку сну, який в гіпнозі оповідав сплячий. Пересічно час сну рівний 39 сек. — найкоротший тревав 5 сек, найдовший 90 сек.

Одному студентові нпр. кликали над вухом слово „помогти". Тоді йому снилося (як він це пізніше оповів), що він їхав автом недалеко свого дому. Нараз почув крик і стримав ато. Він побачив тоді, що якийсь самохід впав у пропасть. З нього випав якийсь мужчина і сказав, що йому нічого не бракує, зате під возом лежить друга особа. Показалося, що під возом лежить важко поранена жінка, яку вони разом відвезли до лічниці.

Коли дослідник збудив сонного, він пригадав собі сон і оповів його таксамо як підчас сну. Цілий описаний сон тревав 20 сек.

Як видно з повищого, сон — це неначе таємна країна чарів, де час ані віддаль не грають майже жадної ролі, бо нпр. підчас сну, що триває 5 сек., сонний може пережити випадки, на які треба би цілих років.

—o—

З таємниць людського орґанізму.

При кожнім скорчі викидає серце 50—100 гр. крови.

*

Для людей, що терплять на збільшений тиск крови, найздоровіше місце побуту лежить між 400—500 м. над рівнем моря.

*

При спокійнім віддиханні втягає людина пересічно коло пів літри повітря, і стількиж видихає.

*

В Англії на 10 випадків смерти з апоплексії 9 — це мужчини, а всього одна жінка.

*

Бацилі дифтерії живуть у грубших верствах 3—4 міс. Висушені цілком живуть ще 6—7 міс. Звідсіля їхня велика заразливість.

*

Коросту знали вже на 1120 р. перед Христом в Китаю.

*

Підчас праці витворюється за 24 год. в організмі людини на 1000 гр. вуглевого квасу (двоокису вугля, CO_2) більше ніж у спокою.

*

Побільшене серце буває при надмірному перевантаженні серця працею (серце спортовців, аматорів пива), також при серцевих хибах, щоб побільшенням вирівняти розладдя кровообігу. Інші причини — це затяжне запалення нирок, звапнення кровоносних судин (артеріосклероза) і затроєння орґанізму оловом.

Найважнішим ліком при гострих побільшеннях серця є рослина наперстник (Діґіталіс).

*

Недужого болить те, що він відчуває, а не те, на що хорі його органи.

*

Як каже А. Бір, якась частина тіла є тоді хора, коли пригадує нам, що вона істнує.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Суд доброї волі.

Як ми вже повідомляли, нюйорська центральна радіостація завела перед кількома місяцями у своїх програмах новинку, яка здобула собі велике признання і має справді гарні успіхи.

Кожного вечора, точно в год. 8. вечором спікер повідомляє, що починається засідання „суду доброї волі".

Ця установа має наскрізь привітне значіння, не зважаючи на те, що склад того „суду" творить двох нюйорських державних суддів.

АНОНІМОВІ КЛІЄНТИ.

Функції „суду доброї волі" є такі: На кожному засіданні суд розглядає справи людей, які просять поради у своїх турботах, жалуються на своїх кривдників і т. д.

Усі справи клієнтів та поради суддів відбуваються перед мікрофоном, так, що їх слухають міліони людей.

Одначе ні судді, ні клієнти не подають своїх прізвищ. Повна дискретність і вдержання анонімности сторін є основними прикметами успіху „суду доброї волі".

До радіо-суду звертаються люди за ріжними справами: люди оповідають про свої родинні клопоти, жалуються на адміністрацію, питаються як позбутися поганих налогів, вказують на ріжні недотягнення почти, телеграфів, залізниць, телефонів і т. д. Суд відразу дає поради, вказівки, навчає як у таких, чи інших випадках поступати, словом дає не тільки правні поради, але й технічні. У 50% суд має до діла зі складними родинними справами, в непорозуміннях між чоловіком і жінкою і т. д.

ЖІНКА Ч. 2.

Для прикладу подамо одну таку справу:

Якась жінка, з якою чоловік поводився дуже брутально, звернулася до суду з запитом, що має робити. Судця порадив їй почати розводовий процес, одначе попередив її, що такий процес коштуватиме її не менше як 400 долярів. Жінка почала плакати і заявила, що вона ніколи в житті не зможе зібрати стільки грошей. Не минуло і 18 хвилин, як до радіостації прислали слухачі 400 дол. і спікер мусів негайно заявити, що дальша збірка грошей для „жінки ч. 2" припинена, тому, що потрібна сума вже зібрана.

ВИПАДОК ІЗ МОЛОДЦЕМ.

Якийсь молодець заявив, що кермуючись за часописним оголошенням він звернувся до такої то і такої школи. Його обманули, бо взяли від нього гроші, не давши зате ніякого знання. На другий день до радіостації прийшло 1.000 писем від осіб, які теж хотіли піти за згаданим часописним оголошенням. Вони дякували судові, що дав їм змогу пізнати обман та перешкодив стати їм жертвою обманців.

Кар'єра й недоля летуна винахідника.

Поліційний агент арештував перед кількома днями на льондонськім двірці Ватерльо старого, бідно зодягненого чоловіка, який добував при помочі гачка з автомату 5 пенсову монету.

Два дні по арештувані злодія судили. Він назвав себе Альбертом Стиль і оповів жалюгідну історію свого життя.

Стиль був одним із піонірів летунства в Англії. Разом із полковником Коді вибудував він перші летунські апарати тяжчі від повітря і сам на них літав. За заслуги вибрали Стиля почесним членом королівського повітреплавського товариства. Як один із спеціялістів летунства у його початках, виголошував він реферати в ріжних краях Европи.

Війну перебув Стиль на французькому фронті як летун. Після війни не міг він довго знайти ніякої праці. Вкінці примістили його в якомусь державному заведенні, одначе небаром після редукції Стиль опинився на вулиці. Він попав у жахливу нужду, спадав усе нижче, просив у парках милостині і вкінці пустився навіть на таке, що намагався виймити монету з автомату.

Не зважаючи на те, що поліційне слідство виказало правдивість усіх слів Стиля, суддя мусів застосувати закон: вісім місяців вязниці.

Із возьного університету професором.

Із Ню Йорку повідомляють про правдиву американську подію, яка останніми часами і в нас виглядалаб не дуже по американськи.

Возьний пітсбурського університету мурин Едвард Лео Гарріс замітав саме долівку в одній із викладових саль, коли його повідомили, що його вибрали професором у вільберфорськім університеті, найбільшим науковім заведенні для муринів.

Гарріс служив 6 літ як возьний у пітсбурському університеті і по ночах приготовлював докторську дисертацію з фільософії. На весну цього року він покінчив свою працю і тепер дістав катедру в університеті.

Найсправедливіший американський суддя.

Недавно один із відомих американських правників, суддя Уілєм Грін із Пітсбургу перевів незвичайно цікаву розправу. Він залишив своє авто перед одним домом, в якому засидівся до пізного вечора, коли вийшов із хати, зміркував, що світла в самоході були погашені. В Америці карають за те, що автомобілеві світла погашені навіть тоді, коли вони стоять, дожидаючи на шофера чи власника.

Уілєм Грін повернувся до своєї канцелярії, в якій розглядав такі саме справи між громадянами міста та державною владою і сам написав на себе донос. Зараз же став сам розглядати справу. Щоб одначе обвинувачувати й засудити Уілєма Гріна, мусів мати свідка, яким виявився... саме Уілєм Грін.

У висновку суддя Уілєм Грін засудив власника самоходу Уілєма Гріна на 10 долярів кари. Одначе коли свідок Уілєм Грін порахував собі 10 долярів коштів за те, що прийшов на розправу, тому то суддя Уілєм Грін сховав до калитки 10 долярів, які передше виймив був, усе докладно протоколуючи.

—o—

ПАМЯТНИКИ ПАРИЖА.

Дирекція музеїв, памятників та історичних будинків проголосила статистику відвідин цікавих памятників Парижа за літні місяці 1937 р.

Виявляється, що на першому місці щодо відвідувачів стоїть Палата Інвалідів, що в її церкві лежить могила Наполеона. Попри неї переходить денно 14.000 людей, головно чужинців.

На другому місці треба поставити Тріюмфальний Лук із 10.000 відвідувачів денно; на третім Лювр (9.000 відвідувачів). У Люврі продають денно 16.000 ілюстрованих листівок з репродукцією картин і статуй.

—o—

САМОВБИВСТВО 11-ЛІТНЬОЇ ДІВЧИНКИ.

Робітник Йосиф Бугайський, який живе в Обервілле, передмісті Парижа, насварив перед кількома днями на свою 11-літню донечку Івану за те, що вона нишпорила щось пальцями у глечику зі стравою. Амбітна дівчинка так сильно взяла собі батькові докори до серця, що втекла з дому й більше не вернулася. Чергового дня прохожі добули трупа дівчинки з каналу, куди вона кинулася з огірчення й сорому.

—o—

Фільмова хроніка.

Новий фільмовий голівудський альманах подає дати народин відомих зірок. Якщо їм можна вірити, то Клерк Гейбл уроджений в р. 1901, Кльодет Кольбер у 1905, Джон Крофорд — у 1908, Роберт Тейлор — у 1911, Сімона Сімон — у 1914, Соня Гені — в 1912 р.

•

Шерлі Темпль так перестрашилася, коли побачила слонів, які беруть участь в її фільмі „Гейді", що закричала на сцені.

•

У Голівуді накручують нову версію „Мадам Батерфляй" з участю японських артистів. Музичним дорадником і провідником буде відомий японський дирігент граф Хідемаро Коное, брат теперішнього премієра і близький свояк мікада.

•

Мері Пікфорд рішила вернутися до фільмової діяльности. Вона виступить у фільмі „Суд над Порцією", в ролі дружини Брута, яка організувала змову проти Цезаря. Мері Пікфорд має буцімто дістати за цю фільму чотири міліони франків — і цей фантастичний гонорар є причиною, що вона погодилась для фільми перервати свою пошлюбну подорож.

•

Метро-Гольдвін рішило накрутити в найближчому часі в Англії аж пять фільм. Туди виїде група технічна та артистична. Серед останньої находяться: Клерк Гейбл, Роберт Тейлор, Спенсер Трасі, Віктор Мек Ленглен, Чарльс Ляфтон і Люіза Райнер. Буджет цієї експедиції (включно з виведенням фільм) — пять міліонів долярів.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

У СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ.

Учитель вчить творити приказові форми:

— Івасю — каже він — скажи мені речення: „Кінь тягне віз" у приказовій формі.

Івась думає хвилинку, відтак говорить відважно: Вйо, гейта!

ДИТЯЧА ФІЛЬОСОФІЯ.

— Кілько літ має твій братчик? — питає малий Славко свого товариша.

— Рік — відповідає Петрусь.

— Мій песик має щойно пів року і бігає краще від нього.

— Велика штука! — Адже має дві ноги більше, як мій брат.

ВІЙСЬКОВА ДИСЦИПЛІНА.

Генерал вибив одного разу свого чуру по лиці. Чура огірчений та розпалений гнівом схопив пістолю і скерував його просто у груди генерала. Одначе пістоль затявся й не вистрілив.

— Шість тижнів гострого арешту — заверещав тоді генерал. — За поганий догляд і чищення зброї.

Чому ми не помістили листа п. Федорика?

ВІДГУК НАПАДУ НА РЕД. ДМИТРА ПАЛІЄВА.

В попередньому числі „Діла" подали ми за „Українськими Вістями" інформаційну новинку, що один молодець приступив на вулиці до п. Д. Палієва і після короткої виміни слів — вдарив чи намагався його вдарити. До тої вістки ми додали одно речення, що з такими методами боротьби не можемо погодитись.

На другий день після появи того числа „Діла", вчора у вівторок, зявився в нашій Редакції п. Федорик, представився та приніс ширшу замітку у формі листа до Редакції, з просьбою помістити її. У тій замітці він вияснював причини, чому приступив до п. Палієва на вулиці, подав запити, які дав п. Палієву і його відповідь та „спростовував", що не п. Паліїв його, а він п. Палієва двічі вдарив.

Редакція „Діла" з місця відмовила п. Федорикові помістити йому того його листа. Ми зазначили, що нам зовсім байдуже, хто кого вдарив, байдужні нам подробиці вуличної переправи. Фактом є, що журналіста хтось намагався побити за те, що той журналіст у своїй газеті на другу газету написав, і що ображена сторона вважала фізичні побої єдиним можливим засобом сатисфакції, бо не старалась навіть передати раніш справу громадянському судові. З таким підходом до писаного слова і робітників пера ми — так ми заявили п. Федорикові — рішуче не можемо погодитись. Не грає тут ролі, хто кого образив, а хто реагував побоями, себто партійна чи ідеольогічна приналежність інтересованих осіб: сьогодні „кравцівець" набє „паліївця", завтра „паліївець" „штикалівця"; були вже напади на редакторів „Діла" і на редактора „Нової Зорі", — може це завтра трапитись з іншим часописом, — це простісінька дорога до македонізації українських відносин. З моментом, коли хтось вибирає пястук — не може найти на сторінках „Діла" місця для своїх пояснень.

Нам здається, що таке становище єдино можливе у тій теперішній атмосфері, коли культ пястука грозить анархізацією українському життю, і то акуратно в моменті широкого наступу на все українство ворожих нам елементів. У такій хвилині, здається нам, треба відмежувати політичні симпатії й антипатії та нашу внутрішньо-ідеольогічну боротьбу від загадничих справ, якими є етика та пошана до друкованого слова, хочби навіть те друковане слово стояло на дуже низькому рівні і дехто недопускальний спосіб зловживав ним. І тому з правдивою прикрістю ми зауважили, що інший український щоденник заяву п. Федорика таки видрукував.

—o—

Окружний „День Просвіти" у Войнилові.

„День Просвіти" у Войнилові відбувся в неділю 19. вересня ц. р. заходом Філії „Просвіти" у Войнилові за чинною допомогою місцевої читальні „Просвіти".

Осіння прегарна погода. Містечко в передполудневих годинах наповнюється гістьми зі сіл, молодь вмашеровує зорганізовано до церкви в Сільці (передмістя Войнилова), де місцевий парох о. декан Л. Зарицький відправляє торжественну Службу Божу. По відправі в церкві зорганізувався величавий похід, що при звуках орхестри з Хотіня перейшов вулицями Войнилова та зайшов на громадську площу, де перед національним прапором відбулася дефіляда. Академію отворив голова Філії „Просвіти" у Войнилові о. декан Зарицький, вітаючи щиро присутніх. Святочний настрій спричинило піднесення прапору, що підчас національного гимну залопотів високо над площею. Високопатріотичне просвітянське слово, перериване оплесками, виголосив д-р Нестор Рудницький. Привіт від українських повітових установ Калущини зложив п. Дацко. З черги гарними продукціями нописувалися злучені хори Войнилівщини під проводом організатора Філії п. Теодора Олійника; збірні вправи дівчат і хлопців округи в національних строях лишили по собі теж гарне враження.

Вся імпреза, забарвлена бадьорістю, надією, певністю себе та своїх сил була величавою маніфестацією Войнилівщини.

—o—

Знову погроза збірною відповідальністю.

Після „Союзу оборонців Львова" забрав свій голос також „Союз резервових старшин" в українській справі. На надзвичайному зїзді в днях 15. і 17. ц. м. резервові старшини заявились „мордами і нападами на поляків, що живуть на південно-східніх землях" і приняли резолюцію, в якій остерігають українське громадянство перед консеквенціями, бо інакше „польське громадянство буде приневолене взятися до найгостріших засобів самооборони".

Яким правом ті панове беруться виручати поліційну і судову владу та погрожують українцям „консеквенціями"?

—o—

Большевики закатували жінку Любченка.

Як подає Нім. Інформ. Бюро, в Києві дальше лютує „чистка" між високими урядовцями. ГПУ масово виарештовує інтелігенцію.

Арештованих тортурують, щоб вимусити зізнання. Арештована цими днями жінка б. голови ради нар. комісарів України, Любченка, який застрілився, померла у вязниці внаслідок жахливих знущань над нею

В московській „Праві" появляються обвинувачення проти щораз то нових сов. республік у „націоналізмі" й „контрреволюційності". Ці обвинувачення є найгіршою шовіністичною нагінкою проти поневолених Москвою народів.

Подібна, як на Україні, чистка йде тепер у Таджикістані.

У ФРАНЦІЇ АРЕШТУВАЛИ ВИЩОГО ЕСПАНСЬКОГО СТАРШИНУ.

Французька поліція арештувала отамана Тронсозо, командата еспанського міста Іруну (підчиненого Салямані) у хвилині, як він переходив міст на франко-еспанським кордоні; його замкнули у вязниці в Байон. Це арештування вяжуть з нападом на червоне еспанське підводне судно у Бресті.

НОВИНКИ.

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії і аврисевич під проводом д-ра Е. Дурделя та інж. хемії, Львів, Коперника 42 А, тел. 272-18. Додаткові записи приймаємо до 5. жовтня. Окремі курси лічничого масажу тіла і руханки. 1685 3—6

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46.

— Показ для господинь. Клюб „Нової Хати" і „Труд" започатковує в цьому році серію практичних показів із ділянки домашнього господарства. Веде їх найновішими методами п. Наталка Гаврих, абсольвентка Школи Домашнього Господарства у Варшаві. Найближчий показ відбудеться 23. ц. м. в домівці клюбу Ринок 39. У програмі: Консервування при помочі солі, оцту та цукру. Гостям раді.

— В Українськім Лікарськім Товаристві чергові сходини членів у пятницю 24. ц. м. в год. 7. ввечір. На сходинах прочитають реферат д-ра П. Герасименка п. н. „Полярографічний дослід до серольогічної діягнози пістряка.

— Проби хору Т-ва „Львівський Боян" починаються 24. вересня ц. р. це є в пятницю в домівці Т-ва при вул. Шашкевича 5, ІІІ. і відбуватимуться кожного вівтірка й пятниці в год. 7.30 вечором. Приявність всіх Вп. членів хору обовязкова. Нових членів приймає секретар Т-ва безпосередньо перед кожною пробою. — Виділ.

— Загальні Збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові відбудуться дня 17. жовтня ц. р. в 5. год. попол. в салі „Української Бесіди", вул. Рутовського 22, у Львові. Всіх Вп. членів, що залягають із чл. вкладками, просимо вирівняти залеглости. Гроші висилати на адресу Т-ва, Львів, Ринок 10, „Діло".

— Збірка на будову церкви і захоронки „Р. Ш." у Знесінні. В найближчу неділю (26.) і понеділок (27. IX. — свято Воздвиження Чесного Хреста) відбудеться у Львові перед церквами й українськими установами за дозволом Митрополичого Ординаріяту і Городського Староства збірка до пушок на будову церкви і захоронки „Рідної Школи" у Знесінні Новім. Сподіємося, що ніхто з наших громадян не відмовить своєї лепти на отсю гарну ціль.

— Зїзд делегатів союзів професійних артистів-пластиків Гдині, Кракова, Львова, Лодзі, Познаня і Варшави під протекторатом воєводи А. Білика і президента Ст. Островського відбудеться у Львові в днях 25. і 26. вересня в салі засідань промислово-торговельної палати у Львові, вул. Академічна 17.

— Іменування д-ра М. Кордуби. Президент Польщі на внесення міністра освіти іменував м. і. д-ра Мирона Кордубу звичайним професором історії України у варшавськім університеті.

— Загальний військовий обовязок. На мурах м. Львова розліпили оголошення про загальний військовий обовязок. Цьому обовязкові підлягають мужчини, вроджені 1911, 1912, 1913, 1914 і 1915 р., признані за здібних до служби в загальному ополченні зі зброєю або без, звільнені частинно від військової служби (єдині хліборобці родин і власники одідичених рольних

господарств) та зачислені до запасу (понадконтингентові). Лісти осіб, що підлягають цьому обовязкові, можна буде переглядати від 25. вересня до 9. жовтня від 10—12. години в бюрі військового виділу в ратуші у Львові. Особи, втягнені на лісти праці, обовязані виконувати працю продовж пятьох років по 6 днів річно. Їх можуть покликати кожночасно.

— **Чистка у львівській Кураторії.** У звязку з персональними змінами у львівській шкільній Кураторії має теж уступити, як повідомляє польська преса, колишня соймова посолка а тепер шкільна візиторка Марія Яворська. Пригадують їй давні нібито українофільські виступи

— **Рух населення Львова.** Статистика стверджує, що в місяці червні ц. р. заключено у Львові 345 подруж, а саме: 151 римо-кат., 106 жидів, 82 гр.-кат. і 2 евангеликів. Мішаних подруж було 41. Вродилося в тім місяці 359 дітей, 183 хлопців і 176 дівчат, 157 римо-кат., 68 жидів, 56 гр.-кат., 76 нешлюбних. Умерло 270 осіб, а саме 137 жінок і 133 мужчин.

— **Гнати худобу гостинцями не вільно.** Одною з перешкод, з якими стрічається нормальний рух на публичних дорогах, є звірята, що ходять по дорогах групами а то й цілими чередами. Звірята унеможливлюють правильний рух механічних поїздів, а часто спричинюють ріжні нещасливі випадки. З огляду на те міністр внутрішніх справ наказав таке: На публичних дорогах з твердою наверхнею гнати звірята чередою не вільно. Можна гнати тільки поодинокі звірята, але тільки на привязі і правим боком дороги, щоб не гальмувати нормального руху. Стадом або чередою вільно гнати звірята вимково тільки з теренів, що прилягають до дороги з одного боку, на терени, що прилягають до дороги з другого боку, або там, де нема іншої дороги виводити звірята з обори, стайні і т. п. на пасовисько і назад. Винуваті будуть відповідати в карно-адміністраційній дорозі.

— **Зловживання у студентській кухні.** В управі кухні Братньої Помочі при львівськім університеті викрито грошеві зловживання у висоті поверх 5.000 зол. Ревізійна Комісія ствердила крім того, що видано з каси безправно коло 1.000 зол. залишивши безвартісні бони. Переведені доходження ствердили вину члена харчевої комісі, студента Роберта Штекера, якому закидують спроневірення 5.283 зол. Крім того потягнено до відповідальности студента Роберта Петерака за недостачу догляду.

— **Львівська хроніка.** В лисинецькому лісі під Львовом застрілився на коні Станислав Чоловський, підпоручник уланів. Коли самогубник упав на землю, кінь вернувся сам до касарні. — До шпиталю привезли Марію Вазеліну, яка розбила собі голову, наїхана мотоциклістом. — На паркані одного городу на Клепарові знайшли якогось висільника у віці коло 30 літ. Покищо не вдалось ствердити, хто він.

— **Хто виграв на льотерії.** 50.000 зол. на ч. 178712. 15.000 зол. на ч. 51122 94460. 10.000 зол. на ч. 878 10303 18806 63328 160709. 5.000 зол. на ч. 67610 101111 12642. 2.000 зол. на ч. 2443 6779 20831 30884 36313 55590 72136 112513 117785 153681 167757 173564 175 684 182342 193750. 1000 зол. на ч. 377 2300 18845 24117 25548 43492 47041 48623 50420 60867 64075 66682 67937 83372 83510 98102 103611 106676 111976 114946 116522 129251 154761 156731 159859 183574 189882 194354.

— **Весна в осени.** З цілого краю повідомляють, що з причини надзвичайно лагідної температури зацвили овочеві дерева, малини, суниці і т. п. Віджила масово комашня, на полях множаться миши. У Львові зацвили вдруге каштани і липи. Горячу осінь завдячуємо південним вітрам, що тягнуть аж з Африки, знад Сагари і приносять нам хвилі горячого повітря.

Останній шлях чеського президента-освободителя.

Вчора відбулися похорони през. Масарика. В годині 10. під гомін дзвонів у всіх костелах і під звуки жалібних сурм, похід з тілом вирушив із замку на Градчанах через ціле місто до двірця Вільсона, де домовину уставили на пероні, прибраному чорними прапорами. Перед пероном стояли відділи соколів, леґіонерів і спортових товариств а далі безчисленні маси народу.

Похід отвирав ген. Сірови, генеральний інспектор чеської армії, за ним відділ війська, що ніс прапори всіх полків і орхестра та 90-ох леґіонерів, які під наказами Масарика боролись підчас світової війни, в одностроях з 1917. р. Домовину уложили на ляфеті, яка була запряжена 6 кіньми. За труною ішов син Масарика, дві дочки, внуки і дальша родина та президент Бенеш, за ними представники чужих держав, уряду, генерали і ін. достойники. Похід замикало 5 куренів піхоти, полк драгонів і 4 батерії артилерії.

Коли Масарик востаннє виїзджав з Градчанів, батерія дала сальву, над замком перелетіла ескадра літаків. Жалібний похід затримався тільки перед гробом невідомого вояка і перед памятником Гуса, де Масарика прощало духовенство „евангельської церкви чеських братів", до якого Масарик належав.

Коли труну здіймили з ляфети, генерал Сірови віддав Масарикові в імені армії останню військову почесть і перед труною дефілювали всі військові відділи. Над двірцем Вільсона перелетіло рядом 160 літаків.

Вищі старшини перенесли домовину з перону до спеціяльного поїзду, покритого чорним сукном і прапорами, який відвіз її до Ляни, де пополудні тіло Масарика зложили в гробниці біля його дружини.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Як треба шукати числа льотерійного льосу?

Восени минулого року Дирекція Польського Льотерійного Монополю, щоб на запит грачів, де находиться число льосів, які вони шукають, відповісти найскоріше і найдокладніше, ввела нову систему, а саме: запит грача прямує безпосередньо до відповідного колектора, з відповідним дорученням зарезервувати число і порозумітись з ним.

Та система дала дуже добрі наслідки, але якщо її додатня сторона для грачів має ділати вповні, то конечно, щоб зі свого боку грач спрямовував запити у такій формі, яка далаб змогу скоро і докладно відповісти. Передовсім запит повинен торкатися дійсного числа, на яке хочемо грати, а не цілої серії, з якої щойно пізніше якийсь один собі вибирає.

Тому, що запити за льоси надходять усі підчас 3—4 тижнів і торкаються великої їх скількости, а крім цього не всі колектури беруть вчасно льоси в Дирекції, в інтересі грачів, що мають намір грати на кілька чисел, лежить, щоб запити ставили у такий спосіб, який давав би змогу Дирекції скоро спрямовувати їх до відповідних колекторів. Отже якщо запити надсилають в листах, треба, щоб кожне число з адресою і прізвищем було написане на окремій картці, якщо пишуть на листівці, щоб листівку ту можна було роздерти і частини переслати колекторам.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

— **Червінка.** В кільканацятьох громадах брідського повіту шириться пошесть червінки. Справою занялася санітарна влада. — У Синевідську Вижному стверджено 8 випадків червінки.

— **Поляки й українці на мадридському фронті.** На мадридському фронті в рядах еспанської червоної армії б'ється відділ ім. Паляфокса. У склад цього відділу входить польська компанія ім. Варинського та компанія українська (?) ім. Тараса Шевченка. Командантом відділу є Ян Ткачов (діяч б. Селянської Самопомочі, прибудівки КПП) а політичним комісарем Томашевіч, діяч комуністичної партії західної Білоруси. (АПА)

— **Чехословацькі радія нехтують українську мову.** Ужгородська „Народня Сила" пише, що вістку про смерть Масарика подали чеські радія в чеській, словацькій, німецькій і російській мові, але радія на Закарпатській Україні не подали тієї вістки по українськи. Українці на Закарпатті зовсім слушно обурені таким фактом.

— **150 км. пішки за посадою.** Як повідомляє польська преса, одна з абсольвенток учительського семинара в Ярославі чекала 6 літ надармо на посаду. Аж цього року взялася на спосіб. Вона вибралася пішки з Ярослава до Львова, беручи з кожної місцевости по дорозі посвідку, що йде пішки до Львова. Йшла цілий тиждень, аж нарешті дійшла до своєї цілі. Так як прийшла, станула перед персональним шефом львівської кураторії й предложила своє прохання, щоб дали їй посаду вчительки. Цим разом їй повелось. Вона дістала посаду і з початком шкільного року обняла свої обовязки.

— **Напад на плебанію.** На парохіяльний дім у Рокитниці ярославського повіту напало в ночі пятьох озброєних і замаскованих бандитів і стероризувавши священника, забрали готівку 450 зол., револьвер і рушницю. Опісля пішли до недалекого мешкання сотрудника і хотіли те саме зробити, одначе сотрудник почав до них стріляти і заалярмував сусідів, які збіглися на ратунок. Бандити втікли. Повідомлена поліція пустилася за ними в погоню.

— **Пожежа ліса.** В Якторові, пов. Перемишляни в лісі львівської гр.-кат. митрополії згоріло 2 гектари молодняка і 6 кіп хворосту, загальної вартости 1.000 зол. Вогонь повстав від недокурка, який хтось кинув у суху траву.

— **Арештували дефравданта?** З доручення прокуратури в Золочеві арештовано 50-літнього Франца Голячка, начальника рахуби золочівського окружного суду за спроневірення цінних паперів вартости 5.000 зол. на шкоду судових урядовців.

— **Напад на поліціянта.** Постерунковий державної поліції Курек підчас нічної стежі в Понинковиці стрінув якогось чоловіка, який у відповідь на заклик поліціянта станути дав до нього два стріли з револьверу. Ранений тяжко в око поліціянт упав без памяти на землю, а напасник утік.

— **Після 20 літ неволі.** До села Острова, ярославського повіту, наспіла вістка, що вертаються з російського полону три мешканці того села: Михайло Криса, Микола Голович та Іван Галка, яких уважали за небіжчиків. Вони перебували довгий час на якомусь безлюдному острові.

— **Крадежі на пошті.** У поштовім уряді в Освенцімі хтось вкрав тому кілька тижнів з грошевого мішка, заадресованого до філії Польського Банку в Бельську, суму 34.800 зол. Доходження ствердили, що крадежі допустився 32-літній поштовий урядовець Франц Носаль. Арештований признався не тільки до цієї крадежі, але до давнішої крадежі 12.690 зол., за яку засуджено урядовця Яна Лесняка на 2 і пів року вязниці. Носаль зірвав пльомбу в мішку, виняв банкноти і заложив нову, заздалегідь приготовану. Вкрадені гроші сховав у городі реставратора Гандліка в селі Дворах під Освенцімом. Поліція знайшла ті гроші, бракувало тільки 190 зол. Засуджений за першу крадіж урядовець Лесняк, на якого присуд затвердили три інстанції, буде тепер зреабілітований.

— **Безвиглядність судових аплікантів.** До президії варшавського апеляційного суду вплинули письма від 50 іспитованих судових аплікантів, що зреклися своїх становищ. Сензаційна збірна димісія стоїть у звязку з безвиглядністю їхньої служби в судівництві. Після іспитів вони старалися за посади суддів, одначе ді-

стали відповідь, що не мають ніяких шанс на іменування.

— **Польський священник оженився з жидівкою.** До Варшави перенесли шкільного візитатора давніше в Сандомирі, опісля в Цеханові, б. кс. Адама Бялецького. Він виїхав недавно за кордон і оженився таки із шкільною лікаркою, жидівкою, польською громадянкою. Після заключення подружжя зложив духовний одяг і вбирався по цивільному. Одначе в Цеханові його бойкотували і тому він перенісся до Варшави.

— **Тайна злодійська газета.** Підчас ревізій у світі варшавського шумовиння поліція викрила редакцію тайної злодійської газети „Наше Життє". Газета давала описи більших злочинів, вломів і крадіжей, та фахові поради для вломників і злодіїв. Редакторкою злодійського органу була 46-літня Фрайндля Любнер, б. студентка права київського університету, а її помічником був Павло Закшевський, б. магістратський урядовець. Кольпортували газету Сергій Попов, б. співробітник „Нового Времени" і Хаім Маковер. Усіх арештували.

— **Зі судової салі.** Апеляційний суд у Познані затвердив присуд окружного суду в Лєшні на членів „Юнгдойче Партай", засуджених на 10 місяців до 3-ох років. — Суд в Піліці засудив 5-ох членів „Стронніцтва Людового" на 2 до 6 місяців вязниці зі завішенням за те, що підчас селянського страйку будували барикади; 4-ох обвинувачених увільнено. Суд у Лімановій засудив одного обвинуваченого на 4 місяці безоглядної вязниці за участь у тому самому страйку. — Литовського поліцая, що недавно нелегально перейшов польський кордон, засудили на місяць вязниці. Небавом буде він відповідати за нищення граничних знаків і погрози.

— **Ціла родина згоріла живцем.** У присілку Нова Кресівка під Бервятами на Виленщині вибухла вночі пожежа в загороді Ізидора Ртковського. Вогонь заскочив цілу родину в хаті підчас сну, так що згоріла ціла родина, а саме родичі, 16-літній син і 11-літня донька. З родини врятувався тільки 20-літній Йосиф, що пильнував на пасовиську коней.

— **Комуністичний присуд смерти.** В селі Мутища пинського повіту вбили в ночі на основі комуністичного присуду команданта стрілецького союзу Гаврилюка. Під закидом убивства поліція арештувала Максима Максимчука, Владислава Лозовського та кілька осіб із служби довколишніх фільварків.

— **Архів Масарика.** Президент Чехословаччини Масарик, що помер недавно, лишив на замку в Лянах багату бібліотеку і величезний архів, зложений з 310.000 примірників. Загальну вартість приватної бібліотеки Масарика оцінюють знавці на 250.000 чеських корон.

— **Після пожежі в „Ротунді".** Як подає віденська преса, слідство у справі великої пожежі в „Ротунді" у Відні виявило, що вогонь підложили невідомі особи. Перед самою пожежою сторож бачив якихось двох мужчин, що відходили скоро від тієї будівлі. Поліція має докази, що цей підпал це діло комуністів.

— **Бунт вязнів.** У карному заведенні у Фользом (Каліфорнія), в якому перебуває 2.800 вязнів, дійшло до крівавого бунту. Збунтовані вязні розброїли сторожу і пробували дістатись на волю. Вивязався довгий крівавий бій, в якому 4 вязні й один сторож згинули. Директора вязниці тяжко ранили. На поміч прийшло військо, що привернуло порядок.

— **Зловили дефравданта.** Румунська влада арештувала Владислава Галічського, урядовця поліської рільничої палати в Берестї н. Бугом, і відставила в розпорядження польської влади. Галічський спроневірив більшу суму на шкоду Т-ва рільничих „кулок" і втік до Румунії.

— **Спростування.** У звязку з новинкою, поміщеною в ч. 194 „Діла" з 9. ц. м. п. з. „Арештований згинув у сільському арешті" надіслали нам від тернопільського воєвідського уряду на основі пресового закону таке спростування: „Неправдою є, немов то придержаний в громадськім арешті в Краснім скалатського повіту незнаний з прізвища бідний подорожний помер забутий в арешті з голоду, пробуючи перед смертю живитися власними черевиками і мішками, зате правдою є, що придержаний в арешті тієї ж громади волоцюга, який проявляв божевілля в гострому стані, рвав на собі вбрання, кидався на окружения, гриз, відмовлявся приймати поживу і т. п., будучи в арешті під опікою спеціяльно винанятого громадською управою чоловіка, помер дня 23. серпня ц. р. природною смертю наслідком запалення легких, що в спосіб, не підлягаючий ніякому сумнівові, устійнила вислідом секції тіла судово-лікарська комісія". Від себе завважимо, що ця вістка появилася передтим в інших часописах.

Останні вісти.

ДЕМЕНТІ

Китайські державні достойники заперечують вістку про самовбивчий замах марш. Чанкайшека.

ЖЕРТВИ БОМБ.

Як подає Райтер, скількість жертв бомбардування Кантону невідома; приблизно обраховують їх на кілька соток.

З японських джерел подають, що в Нанкіні збомбардовано головну кватиру куомінтангу, командування воєнного летунства і 3 воєнні кораблі. 48 китайських літаків вилетіло до бою з японськими.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ПАРИЖЕМ І САЛЯМАНКОЮ.

Еспанський національний уряд заборонив французьким громадянам переходити франко-еспанський кордон. Французькі сторожі над рікою Бідаеста скріплено.

Французького генерального консуля в Малязі інтерновано в його власному мешканні.

—o—

По широкому світі.

У Тунісі дійшло до сутички між тамошніми італійськими емігрантами та італійськими моряками, які здемолювали домівку протифашистівської організації.

Британійський уряд розглядатиме справу визнання італійської імперії у Східній Африці.

Німецькі меншини з цілої Европи уладжують небавом конгрес у Семигороді.

Франція — як кажуть — покине комітет неінтервенції, якщо до Еспанії вишлють більші контингенти італійських добровольців.

Югославянські маневри, найбільші від світової війни, почались нині в Хорватії. На них будуть делегації генеральних штабів 6-ох держав.

6 совітських літаків перелетіло фінляндський кордон; фінляндська прикордонна сторожа обстріляла совітські літаки, один з них ушкоджений причалив.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „БЛАГОСЛОВЕННА ЗЕМЛЯ".

Є це фільма на підставі песи зробленої з великої повісти славної нині американської письменниці Перль Бак, що змальовує китайський побут. Героями цієї повісти є звичайні китайські селяни, що переживають усі свої радощі та трагедії головно в боротьбі за землю, від якої залежить добробут або нужда родини. Можемо подивляти роботящість, скромність, ніжність і незвичайну міру у слові у селян, що приймають удари долі з незвичайним супокєм. Колишня невільниця-дитина продана батьком до багатого двора підчас голоду, виходячи заміж за селянина без власної волі та вибору, відроджується від гордого почування, що стає матірю та помічницею свого чоловіка в найтяжчій роботі. Фільма показує нам китайську природу з її стихійними нещастями, серед яких наїзд саран на врожайні поля перевищає своїм жахом деякі сцени з вуличної революції. Небагато бачимо своєрідних китайських звичаїв, зате два головні типи подружньої пари відтворені Павльом Муні та Люїзою Райнер з таким мистецтвом, що хвилинами забуваємо про їх гру, маючи враження картин із дійсного життя. Муні дав після свого Пастера нову подиву гідну креацію, Люїза Райнер зуміла так перемінити своє обличчя і звести гру до такої невеличкої кількости рухів, що не уявляємо собі кращої артистки для такої невдячної ролі. Вся фільма має трагічний подих повісти — залишає довше не тільки переліттє „кінове" враження. Не диво, що довгі ряди кіно-аматорів чекали на свою чергу у день премієри цієї непересічної фільми.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Личаків у 900-ліття посвяти України під омофор Богородиці. Заходами Братства Матері Божої Неустанної Помочі святкувала личаківська дільниця 21. IX. ц. р. урочисто 900-ліття посвяти України під омофор Богородиці. В церкві св. Петра і Павла на Личакові відправлено велику Службу Божу, підчас якої відповідну проповідь виголосив о. кат. Новосад. В год. 5. попол. відбулася святочна академія в чит. „Просвіти". У прегарно прибраній салі, виповненій по береги всіми кругами личаківської публики, відкрив академію гарним вступним словом голова читальні „Просвіти" о. Дуткевич. Реферат проф. Редька, поданий у глибокій, та проте зрозумілій формі, зобразив культ Богородиці на українських землях від найдавніших часів до сьогодні. Три гарні деклямації учениць школи ім. кн. Льва на Личакові — Ярослави Полюгівної „Книги Марії", Дані Демчук „Поклін Діві Марії" та Наталі Голембйовської „Цариця України" — захопили всіх слухачів. Діточки цієї-ж школи доповнили ці деклямації співами. Накінець численно зібрана публика відспівала з одушевленням католицький гимн. Хорами проводила п. Зацерковна, всю організаційну працю вела п. Е. Теплецька.

БЕРЕЖАНИ.

В справі допомоги студентству. Громадянство Бережан, зібране на анкеті 11. IX. ц. р., скликаній у справі допомоги українському студентству, по докладному обміркуванні справи ствердило, що 1) Матеріяльне положення українського студентства справді невідрадне і впливає на його психіку, що дуже важне для цілої нації. 2) До зміни цього стану потрібна негайна поміч українського загалу. Тому анкета звернулась до всіх наших товариств та громадян Бережан і бережанського повіту із закликом стануті до боротьби за ліпші умовини праці українського студента; зокрема візвала всіх: 1) складати на цю ціль грошеві добровільні датки, які слід слати на адресу Пром-Банку у Львові, вул. Гродзіцьких 1, склад. П. К. О. ч. 506778 на рахунок ч. 140; 2) складати харчеві продукти, які слід пересилати до Львова на адресу Студ. Харчівні, вул. Міцкевича 11; 3) створити збірними силами хоч одну стипендію.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ).

Змагання обох цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 26. ц. м. в год. 3.30 попол. на грищі Чорних.

Змагання заповідаються незвичайно цікаво, бо обі дружини репрезентують високий рівень в Окружній Лізі, зокрема Україна схоче на своїм грищі показати не тільки гарну гру, але й здобути 2 пункти та виграти перший метч в осінній рунді. Сподіємося, що наша дружина переломить на цих змаганнях дивний пех, що її тепер переслідує.

Як передметч відбудуться змагання молодших дружин.

СТЕП — ПРАЦА ПОЛЬСКА

Змагання за мистецтво Ц-кляси відбудуться в неділю 26. ц. м. на грищі Погулянки. Початок у год. 10. рано.

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Театр:

Четвер 23. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Пятниця 24. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Субота 25. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя 26. IX. год. 3.30 попол. „Король волоцюг"; год. 8. веч. „Король волоцюг"

Театр Ріжнородностей:

Четвер 23. IX. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Пятниця, 24. IX. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Субота 25. IX. год. 8. веч „Де чорт не може".

Неділя 26. IX. год. 8. веч. „Де чорт не може".

Український Народній Театр ім. І. Тобілєвича:

ГАЛИЧ:

23. IX. Муж двох жінок.
24. IX. Дівча з Маслосоюзу.
25. IX. Княжна чардаша.
26. IX. Шаріка.

З Галича іде театр до Ходорова, Жидачева, Рогатина і Бережан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МИКОЛАІВ:

23. IX. Гейша.
24. IX. Маруся Богуславка.
25. IX. Жайворонок.
26. IX. Ніч під Івана Купала.

КІНА.

АПОЛЬО: „Володар".
АТЛЯНТИК: „Пратер".
ВАНДА: „Кежмарк", „Жінка без маски".
ГРАЖИНА: „Бльонд Кармен" з Мартою Еґерт.
ЕВРОПА: „Одна поверх вище".
КАСІНО: „Благословлена Земля" з Павлом Муні.
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення".
МЕТРО: „Малий льорд" і „Циганське дівча".
МІРАЖ: „Пропаще місто".
МУЗА: „Королева танку".
ПАКС: „Прокажена" і „Ординат Міхоровський".
ПАЛЯС: „Трафальгар".
РІЯЛЬТО: „Під твоїм чаром".
РАЙ: „Тато жениться".
СВІТ: „Опир на продаж" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівниця зі Салему", і ревія.
ТОН: „Рамона".
УТІХА: „Пострах опери", ревія „Арабські авантури".
ХИМЕРА: „Зрадник" (уперше у Львові).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5)
„Сицилія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 23. вересня 1937.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 1.30 Літо в Альпах, авд., 17.00 Камер. концерт, 19.15 Смичк. квартет д-дур Піцетія, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.00 Пісні, 18.20. 19.00 Орх. концерт, 20.00 Чеська форт. музика, 21.30 Спів, БУДАПЕШТ 17.00 Віольончеля, 19.00 Сальон. музика, 21.00, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 16.05 Офенбахові твори, 17.30 Віольончеля, 21.00 Концерт церковної музики, 21.45 Форт. ресітал Деріа Мельо, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Муз. всячина, 18.00 Нар. вок. дуети, 18.20 Сонати б.дур Моцарта, 19.00, 20.00 Вальси і марші, 22.30 Концерт, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.40 Легка музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ісабо" оп. Масканія, МІНХЕН 15.00 Казка для віж. 17.00 Розр. музика, 19.00, 20.00 Концерт із уч. Ерни Зак, 21.10 Скрипка, форт., ПРАГА 17.10 Музика для дітей, 17.50, 18.00 Муз. авд. для дітей, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Буря" оп. Фібіха до Шекспірового тексту, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.53 Пісні, 19.15, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 Легка музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Весела авд. форт. ресітал.

Пятниця, 24. вересня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мельодії, 17.00 Солісти, 20.10 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Скрипка, 17.35 Сальон. музика, 19.50 Форт., 20.40, 21.00 „Циганська фантазія" оп. мельодії, ВІДЕНЬ 19.25 Муз. новини (невидані) у вик. орх. і сол., 20.05 21.00 Нар. драма, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Композ. концерт проф. Кочака Ямади (Японія), КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.40 Розр. музика, 21.00 Концерт квартету, ПРАГА 16.30 Форт. твори Сметани, 19.10 20.00 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 19.00 Форт., 19.30 Фр. сонати, 20.30 Спів, РИМ 21.00, 22.00 „Весела вдова" оп. Легара.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 23. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.15 Для шкіл: Найгарніші мельодії Монюшка, хор. спів, 11.40 Гумпердінк: фрагм. з оп. „Івась і Гануся", гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Супе: Легка кавалерія, увертюра, гр. пл., 12.25 Розр. орх., 13.55 Легка музика з гр. пл., 14.50 Спорт. порадник, 14.55 Львівська біржа, 15.00 Українські пісні, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 „Стріча" опов. В. Герца для дітей, 16.15 Сальон. музика, тріо, 16.45 Фейл.: Радіо у школі, 17.00 Концерт солістів, форт., Евгенія Зарицька мецосопр., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Нар. мистецтво та сучасне малярство, 18.10 Великі співаки у фільмі, гр. пл., 18.30 Листи та програми, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спорт. вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Мужчина в жіночім капелюсі", 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спорт. вістки, 20.00 Концерт легкої музики, орх., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Хліборобські вістки, 21.05 Танк. музика у вик. малої орх., рефрени; у перерві коло год. 21.25 Скеч „У саді", 21.45 Батьки та діти, 22.00 Німецька музика, вок. концерт, 22.50 Останні вістки, веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 „Я вмовився з нею на девяту" вес. фейл. Рапорта, 23.15 Легка музика з гр. пл.

Пятниця, 24. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.15 Для шкіл: У пустині та пущі, 11.40 Сен Саенс: Септет оп. 65, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Легка музика з гр. пл., 12.20 Комунікат дир. Хліборобської Палати, 12.22 Концерт військ. орх., 13.55 Легка музика з гр. пл., у перерві в год. 14.03 Гутірка ККО, 14.35 Трохи пісні, трохи слова: „Їдемо до Теребовлі" опов. і пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орхестри та хори, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Віольончеля, форт. 16.45 На еміграцькім кораблі, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.50 Вплив людини на відсовня землі, 18.00 Туристичний інформатор, 18.05 Популярна музика з гр. пл., 18.15 Пробоєвання з гр. пл. **18.30 Українсько-польські взаємини в царині мови, виг. д-р Ярослав Рудницький,** 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Зі світа оперетох, концерт орх., спів, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Легка і танк. музика, орх., спів, форт.; у перерві в год. 20.45 Вечірній денник актуальна гутірка, 21.45 Батьки та діти, 22.00 Концерт: орх., спів, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Львів 22. вересня 1937.

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·43, 89·00, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·50—5.27·00, Фльорени гол. 293·02—291·30, Франки фр. 18·17—17·67, Франки швайцарські 122·00—121·2 , Фунти анг. 26·33—26·17, Гульдени данц. 100·23—99·80, Корони ч. 18·40—17·50, Кор. дан. 117·54—116·70 Кор. норв. 132·28—131·30, Корони шв. 135·73—134·75, Ліри італ. 23·50—22·60, Марки фінлянд. 11·64—11·20, Марки нім. 126·00 — 122·00, Шилінги австр. 98·00—96·00, Тель Авів 26·20—25·90, марки нім. срібні 134·00 — 125·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 55·50, 55·10, 56·50, 4 поз. інв. 1 ем. ненот.. 2 ем. 68·75, серія 82·75, 5 залізн. 58·00, 4 прем. дол. 58·50, консол. 58·25, 58·50, 58·25, дві ост. др.

Папери

Банк Польський 106·50 Цукор 35·50, Вугіль 26·25, 26·05, Ліпьоп 33·25, Моджеїв 9·75, Островець 26·25, Габербуш 41·00,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 22 вересня 1937.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
1 кг. експорт. зачет. . . 2·90 зол
молоко . . . 15—16 сот.
яйця . . . . . 4·10—4·15 зол

Тенденція на масло і молоко знижкова, на яйця сильна.

ОПОВІСТКИ.

Замість окремих подяк близьким і знайомим за слова співчуття з приводу смерти бл. п. **Олімпії Лучаківської** складають на Українську Захоронку у Львові 15.— зол. **Стельмахова і Лучаківські.** 1700

За дозволом Старости в Дрогобичі з 18. VIII. п. р. ч. Пол. 7/167/37 уладила кооператива „Бар" у Лішні публичну збірку в Лішні в днях 19. і 22. VIII. ц. м. на викінчення власного дому. Зібрано суму 298.76 зол. і закуплено за цю суму потрібний будівельний матеріял. — **Управа.** 1705

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВЛАСНИЧКА реальности познайомиться з інтеліґентним емеритом до літ 50 Зголошення до „Діла" під „Симпатична". 1704 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ХЛОПЦІВ на практику прийме радієва ф-ма „Ерґон", Сикстуська 48. 1709 1-1

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ спільну кімнату з осібним входом студентці. Зголошуватись між 14. і 16. площа Госсаського 4 помешк. 3 партер коло Експортівки. 1708 1-1

ТРИ КІМНАТИ, ніжа, кухня, передпокій, сонішні, комфортові, другий поверх 1. жовтня вільне. Комірне зол. 73.— Потоцького 110. Оглядати 1—3. 1706 1-1

РІЖНІ

БЮРО ПОЛАГОДИ у Варшаві Олени Васильчук, полагоджує всі оправи торговельні та дає інформації, заощаджуючи зайву подорож до Варшави. У домівці Бюра постійний сальон-виставка „Гуцулка", що закуповує і приймає в комісову продаж вироби українського народнього мистецтва, промислу (килими, ліжники, вишивки, кераміку й деревляну різьбу). **Варшава, вул. Маршалковська 97 А, м. 2 (тел. 9-83-93).** 1652 5—15

ГОДИННИКИ Омега, Тіссо, Цима, дешево у фірмі Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів Академічна 2. Готель Жоржа. Годинникарсько-ювилерські роботи. 1707 1-10

НА ОСІННІЙ І ЗИМОВИЙ СЕЗОН найкращі новини дитячої, жіночої і мужеської галянтерії купите найдешевше в кооп. „Базар" у Львові, Руська 3. 8-?

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії знамениті, гарантовані — дешево продає, міняє **Ганан, Пілсудського 21, І. пов.** 1456 1-20

ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ КОНКУРСУ.

Філія „Сільського Господаря" в Тернополі оголошує конкурс **на посаду агронома.** Рефлектує на кандидатів з кількалітньою практикою при повітових осередках. Платня на підставі умови. Посада вільна від 1. листопада 1937. Зголошення з відповідними документами вносити до Філії „С. Г." в Тернополі через Тов. „Сільський Господар" у Львові до 10. жовтня 1937.

Тернопіль, 16. вересня 1937.

Іл. Бринкович. голова Філії С. Г.

1703 1—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.